

10 RAD - CO ROBIĆ, ABY ROZWIJAĆ MOWĘ TWOJEGO DZIECKA!

---

1. **Ucz słuchania...**

Jeżeli niepokoi cię słuch dziecka, niezwłocznie skontaktuj się z lekarzem. Słuch swoje pociechy rozwijasz od pierwszych chwil po urodzeniu, kiedy mówisz do malca, naśladujesz jego odgłosy. Zaczynaj od najprostszych zabaw poszukiwania źródła dźwięku, np. pozytywki, głośno tykającego budzika. Kołysz się z dzieckiem trzymanym w ramionach w rytm śpiewanej melodii. Pytaj: „kto to? co to?” w ten sposób uczysz koncentracji uwagi na dźwiękach. Dobry słuch to dobry start do poprawnego mówienia.

2. **Gimnastykuj buzię dziecka...**

Dbaj o prawidłowe oddychanie, gryzienie, żucie i połykanie – to też ćwiczenie! Często gimnastykujcie przed lustrem buzię: wargi i język. Opowiadaj historyjki, ilustruj je ruchami języka czy warg i zachęcaj dziecko do naśladowania. Gdy maluch ma problemy z unoszeniem języka ku górze lub wysuwaniem go z buzi, przyczyną może być skrócone wędzidełko. Sprawdź to – poproś dziecko o klaskanie językiem lub oblizanie górnej wargi, zębów, podniebienia, przy szeroko otwartych ustach. Jeśli sprawia to trudność dziecku – skonsultuj się z logopedą. Im wcześniej, tym lepiej! Sprawna buzia to w przyszłości poprawna wymowa!

3. **Baw się z dzieckiem: śpiewaj, tańcz, rymuj...**

Mów do dziecka wolno, używaj prostych zdań. Patrz na nie i moduluj głos. Przypomnij sobie stare zabawy paluszkowe, np. „Idzie kominiarz”, „Ważyla myszka...”. Bawcie się w „Burzę na morzu” czy „Jedzie jedzie pan”. Poprzez takie zabawy - ruch ciała, wypowiadanie samogłosek lub łatwych dźwięków – dziecko odkrywa świat mowy. Z czasem dopowiada coraz więcej prostych sylab, a nawet wyrazów. To daje poczucie sukcesu i motywuje do mówienia!

4. **Ucz prostych wierszyków i piosenek – gdać, miauczeć, kwaczeć...**

Recytuj wierszyki z dużą ilością wyrazów dźwiękonaśladowczych. Chwal dziecko za próby powtarzania tych dźwięków. To też sprzyja nauce mówienia. Proste „hau, hau”, „miau” to pierwsze kroki w świecie mowy. Ćwiczą pamięć słuchową, rozwijają wyobraźnię. Wspólna recytacja wierszyka cieszy dziecko i pozwala nawiązać rozmowę, oswaja je z melodią, rytmem i intonacją. To niezwykle istotny element edukacji językowej!

5. **Rysuj i maluj z dzieckiem...**

Rysuj proste, symboliczne obrazki, gdy coś dziecku opowiadasz lub recytujesz wierszyk. Posadź malucha na kolanach. To nie tylko ułatwia wykonanie zadania, ale wasz bliski kontakt zaspokaja potrzebę bezpieczeństwa. Możecie rysować wspólnie dzięki prowadzeniu Twoją ręką rączki dziecka trzymającego kredkę. Zwróć uwagę na dobry chwyt kredki. Ilustrowanie opowiadań ułatwia dziecku rozumienie Twoich słów i wprowadza w świat pojęć abstrakcyjnych, zachęca do podejmowania pierwszych prób manipulowania kredką i zapoznaje z kolorami. Gdy rysujesz, odruchowo mówisz wolniej – dziecku łatwiej zrozumieć Twoje słowa!

6. **Dmuchajcie i chuchajcie...**

Zadbaj by Twoje dziecko, gdy nie mówi, oddychało przez nos – to zdrowe! Bawcie się razem w dmuchanie na wiatraczek, w robienie baniek mydlanych, nadmuchiwanie balonów, gwizdanie, dmuchanie przez rurkę, chuchanie na szybę czy lustro. To pomoże dziecku lepiej gospodarować powietrzem – wszak mówimy na wydechu! Pamiętaj zawsze o wietrzeniu pomieszczenia do takich zabaw i nieprzedłużaniu ich, bo zmęczą Twoje dziecko!

7. **Wyliczajcie, układajcie własne wyliczanki...**

„Ele, mele, dudki...” – jakie to zabawne i łatwe, dziecko chętnie to powtórzy. Jest to także zachęta do nonsensownych rymów, do zabaw językowych, przyzwolenie na twórczą

aktywność językową dziecka. Wyliczanki wypowiedane wielokrotnie to doskonały trening pamięci słuchowej. Wyrabiają poczucie rytmu. Wyliczanki, w których pojawia się odliczanie, łagodnie wprowadza Twoje dziecko w świat liczb – są pierwszymi wprawkami matematycznymi!

8. **Nazywajcie kolory – „żółty jak słońce”, wymyślajcie proste zagadki: „ma cztery łapy i szczeka”...**

Opanowanie nazw kolorów to dla wielu maluchów trudny orzech do zgryzienia. W zapamiętaniu abstrakcyjnej nazwy koloru pomaga skojarzenie go z konkretnym przedmiotem. Warto bawić się w wyszukiwanie przedmiotów o danej kolorystyce, np. „czerwony jak jabłko, serce itp.”. To nie tylko nauka barw, ale też bogacenie zasobu słownictwa. Opisuj przedmioty i prosz dziecko, by odgadło, o czym mówisz. Po takim treningu starszemu dziecku czytaj popularne zagadki. To uczy definiowania pojęć, abstrahowania – rozwija logiczne myślenie!

9. **Ruszaj się z dzieckiem: skaczcie, biegajcie, turlajcie się...**

Zadbaj o aktywność ruchową. Pamiętaj: sprawność fizyczna całego ciała, także dłoni, jest bardzo ważna dla harmonijnego rozwoju mowy Twojego dziecka. Od pierwszych chwil życia dziecka usprawniaj je ruchowo. Zachęcaj do raczkowania, turlania, a później do skakania, stania na jednej nodze, chodzenia po murku, zabaw z piłką. Ucz jazdy na hulajnodze, rowerku, wrotkach. Bawcie się na śniegu, piasku czy w wodzie. To znakomicie usprawnia koordynację ruchów dziecka. Daje mu możliwość wyładowania energii, ale również pośrednio stymuluje mowę. Aby Twoje dziecko w przyszłości ładnie pisało, usprawniaj jego dłonie. Manipulujcie przedmiotami, lepcie, wydzierajcie, malujcie i rysujcie. Pamiętaj o stopniowaniu trudności. Zabawy z użyciem kredki czy nożyczek powinny poprzedzać wprawki w postaci: malowania palcami, lepienia, wydzierania papieru, stemplowania itp.

10. **Czytaj, czytaj i jeszcze raz czytaj Twojemu dziecku...**

Czytaj dziecku od najwcześniejszych chwil jego życia – codziennie! Pamiętaj, aby treść książki była dostosowana do wieku dziecka. Początkowo niech będą to plastikowe lub tekturowe książeczki z prostymi obrazkami, które Ty nazywasz lub o nich opowiadasz. Z czasem włącz wierszyki, które zawierają wyrazy dźwiękonaśladowcze. Czytanie zbuduje pozytywne więzi między Wami, dziecku zapewni emocjonalny rozwój, wzbogaci słownik, rozwinie pamięć i wyobraźnię. W przyszłości nawyk słuchania i czytania uchroni Twoją pociechę przed uzależnieniem od telewizji i komputera.